

NATUURTOETS LEIDINGTRACÉ N-509-44 DELFZIJL

WSP Nederland B.V.
Orionweg 28
8938 AH Leeuwarden

tel. +31 (0)88 91 020 00
Iban NL06 ABNA 0440 3394 21
KvK 20045963
BTW NL0065.66.832.B.01

wsp.com

OPDRACHTGEVER	N.V. Nederlandse Gasunie
CONTACTPERSOON	[REDACTED]
BETREFT	Nieuw leidingtracé N-509-44 te Delfzijl
UW KENMERK	I.014672.01
ONS KENMERK	SOL024486FF
CONTACTPERSOON WSP	[REDACTED]
TELEFOONNUMMER	06 - [REDACTED]
E-MAIL	[REDACTED]@WSP.com
AUTEUR	[REDACTED]
TWEEDE LEZER	[REDACTED]
DATUM	28 september 2023
STATUS	Definitief

1 INLEIDING

Aanleiding en doel van het onderzoek

In opdracht van de Nederlandse Gasunie N.V. heeft WSP Nederland B.V. een natuurtoets uitgevoerd voor het plangebied gelegen langs de Warvenweg en de Kloosterlaan te Farmsum (zie bijlage 3). Aanleiding voor de natuurtoets is de geplande realisatie van een nieuw leidingtracé (N-509-44) voor een drietal nieuwe invoeders in Delfzijl. Deze invoeders (SFP, D4, en BEN) gaan gas leveren op het netwerk van Gasunie.

Het doel van de natuurtoets is het bepalen of beschermde natuurwaarden in het plangebied of in de directe omgeving aanwezig zijn én of de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten hebben op deze beschermde soorten en gebieden. Bij negatieve effecten en/of onvoldoende informatie, dient een aanvullend nader onderzoek te worden uitgevoerd (indien aan de orde is dit vermeld in de conclusie).

Kwaliteit

WSP Nederland B.V. is door Kiwa Nederland B.V. gecertificeerd voor de ISO 9001, ISO 14001 en VCA**. Daarnaast is WSP actief lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). WSP Nederland B.V. is niet aansprakelijk voor (vervolg)schade welke kan voorkomen op basis van de inhoud en resultaten van de opgestelde natuurtoets. Dit rapport is opgesteld op verzoek van de Nederlandse Gasunie N.V. en is haar eigendom.

2 BESCHRIJVING PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen langs de Warvenweg en Kloosterlaan in Farmsum (zie bijlage 3). De opdrachtgever is voornemens een nieuw leidingtracé te realiseren voor een drietal nieuwe invoeders in Delfzijl. Binnen de natuurtoets is ervan uitgegaan dat de werkzaamheden in de daglichtperiode worden uitgevoerd. Ten behoeve van het aanleggen van het tracé worden in totaal 4 á 5 watergangen doorkruist.

Het plangebied bestaat langs de Warvenweg uit een graslandperceel welke halverwege wordt doorkruist door een grindpad. Langs het perceel zijn meerdere afwateringssloten aanwezig met langs de openbare weg een lage dunne bomenlaan. De watergangen bestaan uit geïsoleerde sloten met een steil talud. De sloten zijn recent gemaaid en de oevers zijn licht begroeid met onder andere riet, brandnetel, smalle weegbree, Jakobskruiskruid en harig wilgenroosje. Het water in de slootjes is zeer troebel en dicht gegroeid met alg.

Vanaf de Warvenweg loopt het tracé in de bermen van de openbare weg van de Kloosterlaan. De berm is kort gemaaid en bestaat voornamelijk uit Engels raaigras, smalle weegbree, akkerdistel en brandnetel met enkele op- en afritten.

Vanaf het parkeerterrein van het bedrijf 'ASD-SIC B.V.' vervolgt het plangebied zich in noordwestelijke en oostelijke richting. Het tracé eindigt in oostelijk richting ter hoogte van de Kranssteenweg. Ten noorden eindigt het ter hoogte van de N+P Subcoal Production Farmsum. Vanaf de Kloosterlaan, in oostelijke richting, is er een bouwterrein aanwezig welke verloopt in een braakliggend perceel met diverse gronddepots. Het tracé doorkruist hier twee watergangen. De watergangen zijn dicht begroeid met riet en lisdodde. De watergangen hebben een steil talud. De vegetatie ter plaatse van het braakliggende terrein bestaat voornamelijk uit kruipwilg, watermunt, veldzuring, herik, speerdistel, akkerdistel, gewone duizendknoop en harig wilgenroosje.

Vanaf het parkeerterrein van het bedrijf 'ASD-SIC B.V.' in noordoostelijke richting bestaat het plangebied uit een onbegroeid akkerland. De watergangen rondom het akkerland hebben een steil talud. Het water in de watergangen is zeer troebel en dicht gegroeid met alg. De meeste oevers van de watergangen zijn recent gemaaid en bemest en bestaan voornamelijk uit Engels raaigras. De oevers van de meest oostelijke watergang, langs een zonneweide, is dicht begroeid met riet, lisdodde, klein hoefblad, smalle weegbree, brandnetel, Jakobskruiskruid, heermoes, pitrus en akkerdistel. Deze watergang blijft ongemoeid tijdens de werkzaamheden.

Het tracé loopt vervolgens in noordoostelijke richting. Hier waren tijdens de veldinventarisatie werkzaamheden gaande. Ter plaatse van het plangebied is een zandpakket aangebracht. Ter hoogte van de bosschages, behorende bij boerderij Akkemaheerd, is een kruidenrijke vegetatie aanwezig bestaande uit wilde peen, hopklaver, veldzuring, gewonde duizendknoop, bleke klaproos, duizendblad, echte kamille, bezemkruiskruid, witte klaver en Canadese fijnstraal. In de figuren 2.1 t/m 2.17 is een impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 2.1: Grasperceel langs de Warvenweg.

Figuur 2.2: Impressie watergang rondom grasperceel langs de Warvenweg.

Figuur 2.3: Grasperceel langs de Warvenweg.

Figuur 2.4: Impressie berm langs de Kloosterlaan.

Figuur 2.5: Impressie berm langs de Kloosterlaan, met aan de achterzijde een bouwterrein (oostzijde plangebied).

Figuur 2.6: Bouwterrein, oostzijde van het plangebied, richting N+P Subcoal Production Farmsum

Figuur 2.7: Vegetatie ter hoogte van braakliggend terrein (oostzijde plangebied)

Figuur 2.8: Aanwezige dichtbegroeide watergang aan de oostzijde van het plangebied.

Figuur 2.9: Aanwezige vegetatie aan de oostzijde van het plangebied (braakliggend terrein).

Figuur 2.10: Aanwezige vegetatie met gronddepot aan de oostzijde van het plangebied (braakliggend terrein).

Figuur 2.11: Parkeerterrein ASD-SIC B.V.

Figuur 2.12: Akker aan de noordwestzijde van het parkeerterrein ASD-SIC B.V.

Figuur 2.12: Akker aan de noordwestzijde van het plangebied (in noordelijke richting).

Figuur 2.13: Akker aan de noordwestzijde van het plangebied (in oostelijke richting).

Figuur 2.14: Impressie watergang rondom akker.

Figuur 2.15: Dicht begroeide westelijke watergang, langs zonneweide.

Figuur 2.16: Bouwterrein met hogere vegetatie langs akker.

Figuur 2.17: Bouwterrein met opgebracht zandpakket (noordzijde).

3 WERKWIJZE

De ecologische natuurtoets bestaat uit de volgende onderdelen:

- Bureaustudie: bij de bureaustudie (bron Nationale Databank Flora en Fauna) is informatie verzameld van eerder waargenomen soorten rondom de onderzoekslocatie (binnen een straal van 5 km). Hierbij is alle informatie van de laatste tien jaar verzameld. Op basis van de verzamelde informatie kan redelijkerwijs worden vastgesteld welke soorten kunnen voorkomen ter hoogte van de onderzoekslocatie. De conclusies van de bureaustudie zijn getoetst tijdens de uitvoering van het veldbezoek. Tevens is de ligging van het plangebied getoetst ten opzichte van beschermde gebieden in de omgeving (NNN en/of Natura 2000-gebied). *Gezien de ligging van het plangebied (binnendijs) kan het voorkomen van zeezoogdieren op voorhand worden uitgesloten.*
- Veldbezoek: door een deskundige (ecoloog) is een bezoek gebracht aan het plangebied en directe omgeving, waarbij de aanwezigheid van geschikte biotopen en/of verblijfplaatsen van wettelijk beschermde soorten in beeld zijn gebracht. Het veldbezoek is uitgevoerd op 18 september 2023 bij regenachtig weer (20° C) met een matige zuidenwind (3 Bft).
- Effectbeoordeling: verwerking en toetsing van de verzamelde gegevens voor bepaling van de huidige natuur-, landschappelijke en ecologische waarde van de geplande werkzaamheden op het plangebied en de directe omgeving (effectenbeoordeling). Tevens zijn de effecten van de werkzaamheden op beschermde natuurgebieden in de omgeving beoordeeld.

4 BUREAU- EN VELDONDERZOEK EN EFFECTBEOORDELING

4.1. VAATPLANTEN

Bureauonderzoek

Uit verspreidingsgegevens blijkt dat in de omgeving van het plangebied (tot vijf kilometer) de afgelopen tien jaar het beschermde kluwenklokje is waargenomen (NDFF, 2023). De soort is waargenomen op het dijklichaam aan de Valgenweg, op zo'n 3,5 kilometer ten noordoosten van het plangebied.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek (bloeiperiode kluwenklokje) is de soort niet aangetroffen. Op basis van het veldbezoek kan worden uitgesloten dat de soort voorkomt binnen het plangebied. Op basis van het veldbezoek kan ook het voorkomen van andere beschermde vaatplanten worden uitgesloten binnen het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn langs de watergang aan de oostzijde van het plangebied, ter hoogte van de N+P Subcoal Production Farmsum, meerdere groeiplaatsen van de reuzenberenklauw waargenomen. Aangezien de waargenomen invasieve soort ook binnen het plangebied is waargenomen leiden de werkzaamheden mogelijk tot het verspreiden van de soort. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met deze invasieve exoot.

Effectbeoordeling

Het voorkomen van andere beschermde vaatplanten is op basis van het bureauonderzoek, verspreidingsgegevens, het veldbezoek en terreinkenmerken (strak onderhouden grasland, wegberm, akker, bouwterreinen en onbegroeide watergangen) ook uit te sluiten binnen het plangebied.

Advies

Aanvullende maatregelen ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn niet aan de orde.

Binnen het plangebied zijn groeiplaatsen aanwezig van de reuzenberenklauw. De te nemen maatregelen betreffen het markeren van de groeiplaatsen, dagelijks schoonmaken van materiaal, afdekken van de afgegraven grond en de groeiplaatsen behouden bij de snoeiwerkzaamheden. Zo wordt verspreiding van de soort door de werkzaamheden voorkomen.

4.2. AMFIBIEËN EN REPTIELEN

Bureauonderzoek

In de omgeving (tot vijf kilometer) van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde amfibieën en/of reptielen (NDFF, 2023).

In de omgeving van het plangebied zijn wel waarnemingen bekend van algemene amfibieënsoorten. Dit betreft de bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker.

Veldbezoek

Binnen het plangebied is in de vorm van onbegroeide watergangen met algengroei en troebelwater en steile taluds geen geschikt habitat aanwezig voor beschermde soorten reptielen en/of amfibieën. Op basis van het geboden habitat en de verspreidingsgegevens kan het voorkomen van beschermde soorten worden uitgesloten.

Binnen het plangebied komen mogelijk wel algemene soorten amfibieën, zoals de gewone pad en bruine kikker, voor.

Effectbeoordeling

Aangezien bij de voorgenumen werkzaamheden geen leefgebied van beschermde soorten amfibieën en reptielen worden aangetast kunnen negatieve effecten bij voorbaat worden uitgesloten.

Advies

Aanvullende maatregelen ten aanzien van beschermde amfibieën en reptielen zijn niet aan de orde. Ten aanzien van bijvoorbeeld de gewone pad, geldt te allen tijde de zorgplicht (zie paragraaf 4.8).

4.3. ONGEWERVELDEN

Bureauonderzoek

Binnen 5 kilometer van het plangebied zijn waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden (NDFF, 2023). Het gaat hierbij om de grote weerschijnvlinder en de grote vos. De waarnemingen zijn afkomstig uit de Groote Polder, gesitueerd op zo'n 3,1 kilometer ten noordoosten van het plangebied.

Veldbezoek

Gezien het ontbreken van geschikt habitat (onder andere watergangen met goed ontwikkelde submerse vegetatie, verlandingszones en bossen), het ontbreken van waardplanten en op basis van de verspreidingsgegevens kan het voorkomen van de voornoemde soorten en andere strikt beschermde ongewervelden binnen het plangebied worden uitgesloten.

Binnen het plangebied kunnen wel algemeen voorkomende ongewervelden worden verwacht.

Effectbeoordeling

Aangezien bij de voorgenumen werkzaamheden geen leefgebied van beschermde soorten ongewervelden wordt aangetast kunnen negatieve effecten bij voorbaat worden uitgesloten.

Advies

Ten aanzien van algemene soorten geldt te allen tijde de zorgplicht (zie paragraaf 4.8).

4.4. VISSEN

Bureauonderzoek

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissen binnen vijf kilometer van het plangebied (NDFF, 2023).

Veldbezoek

Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor vissen (ontbreken van zuurstofrijke, open watergangen).

Effectbeoordeling

Aangezien bij de voorgenumen werkzaamheden geen leefgebied van beschermde soorten vissen wordt aangetast kunnen negatieve effecten bij voorbaat worden uitgesloten.

Advies

Aanvullende maatregelen ten aanzien van beschermde vissen zijn niet aan de orde.

4.5. ZOOGDIEREN

Bureauonderzoek

In de omgeving (tot vijf kilometer) zijn waarnemingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdieren. Het gaat hierbij om de bunzing, steenmarter, haas, hermelijn, eekhoorn en waterspitsmuis (NDFF, 2023).

De waarnemingen van de waterspitsmuis zijn afkomstig uit de watergang 'Kleine diep', gesitueerd op zo'n 4,3 kilometer ten noordoosten van het plangebied. De haas, hermelijn, bunzing, steenmarter en eekhoorn zijn allen waargenomen binnen 500 meter tot 1 kilometer rondom het plangebied.

Eveneens zijn algemene soorten zoals egel en een tal van muizensoorten waargenomen in de directe omgeving van het plangebied.

Veldbezoek

Binnen en rondom het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen holen, takkenhopen en/of nesten aangetroffen welke kunnen dienen als verblijfplaats voor de steenmarter, bunzing of hermelijn. Binnen de bosschage, behorende bij boerderij Akkemaheerd, zijn mogelijk wel geschikte verblijfplaatsen aanwezig. Er zijn hier meerdere holten aangetroffen tussen de oever en de aanwezige boomwortels. De bosschage is op voldoende afstand (>100 meter) van het werkgebied gelegen. Negatieve effecten op de potentiële verblijfplaatsen worden derhalve uitgesloten. De bunzing, steenmarter en hermelijn kunnen het plangebied wel gebruiken als foerageergebied en/of als doortrekroute.

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig. De bomen rondom het plangebied, zoals bij de bosschage en langs de Warvenweg en ten noorden van ESD-SIC B.V., bevatten geen nesten en zijn niet vruchtdragend. Gezien het ontbreken van geschikt foerageergebied kan het voorkomen van de eekhoorn binnen en rondom het plangebied worden uitgesloten.

De aanwezige watergangen bieden voor de waterspitsmuis geen geschikt habitat aan. Er ontbreekt binnen de watergangen een goed ontwikkelde onderwatervegetatie en de waterlichamen zijn zeer troebel (ontbreken van schoon, helder water). Het voorkomen van de waterspitsmuis kan binnen het plangebied worden uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek zijn binnen de hoge vegetatie, ten noorden van de akker, meerdere hazen vluchtend waargenomen. De vegetatie ten noorden van de akker, maar ook aan de oostzijde van het plangebied, biedt een rustplek aan voor de haas. De aanwezige vegetatie en de graslandpercelen, ter plaatse van boerderij Akkemaheerd en langs de Warvenweg, fungeren mogelijk als foerageergebied voor de haas.

Het plangebied wordt mogelijk verder ook gebruikt als onderdeel van het foerageergebied van algemene soorten zoals de vos, egel en een tal aan muizensoorten.

Effectbeoordeling

Het plangebied biedt in potentie geschikt leef- en foerageergebied aan voor de steenmarter, bunzing, hermelijn en de haas. Aangezien de werkzaamheden tijdelijk van aard zijn, de werkzaamheden in de daglichtperiode worden uitgevoerd en de voornoemde soorten de omgeving van het plangebied kunnen blijven gebruiken als onderdeel van hun foerageergebied worden negatieve effecten op het foerageergebied uitgesloten.

De vegetatie binnen het plangebied (ten noorden van de akker en aan de oostzijde van het plangebied) biedt geschikte verblijfplaatsen aan voor de haas. Hazen zijn overwegend tijdens de schemering en in de nacht actief. Overdag houden ze zich verscholen in hun leger (ondiepe holen) in bijvoorbeeld de aanwezige vegetatie. Hazen hebben vaak meerdere legers. Ten behoeve van de verblijfplaats en nestplaats van de haas kan tijdens de uitvoering van de werkzaamheden op voorhand niet worden uitgesloten dat sprake is van overtreding van verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Dit is sterk afhankelijk van de uitvoeringsperiode.

Advies

Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de haas dient te worden voorkomen. Aanvullende maatregelen ten aanzien van het voorkomen van het doden van individuen en/of het vernietigen van verblijfplaatsen en nestplaatsen zijn aan de orde. Hierbij zijn de volgende maatregelen van toepassing:

1. Bij voorkeur uitvoeren van de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode januari-oktober. Buiten deze periode zijn er geen kwetsbare jonge hazen aanwezig en hebben de aanwezige (volwassen) hazen de mogelijkheid te vluchten.
2. Voorafgaand aan de werkzaamheden (o.a. inrichting werkterrein) dient de aanwezige vegetatie te worden verwijderd (maaien). Om risico's voor de uitvoering te voorkomen wordt aanbevolen de vegetatie voorafgaand aan de kwetsbare periode te verwijderen. Door de vegetatie kort te houden wordt het werkterrein ongeschikt als verblijf- en nestplaats. De vegetatie rondom het plangebied dient te worden behouden zodat deze kan fungeren als verblijfplaats voor de haas. Voorafgaand aan de maaiwerkzaamheden dient een ecologische vrijgave te worden verkregen.

Ten aanzien van de egel, vos en een tal van muizensoorten, geldt te allen tijde de zorgplicht (zie paragraaf 4.8).

4.6. VLEERMUIZEN

Bureauonderzoek

Binnen een straal van vijf kilometer zijn waarnemingen bekend van verschillende vleermuissoorten (NDFF, 2023). Alle vleermuizen zijn strikt beschermd conform de Wnb. De in de directe omgeving voorkomende vleermuizen zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, meervleermuis en ruige dwergvleermuis.

Veldbezoek

Binnen het plangebied zijn geen bomen en/of gebouwen aanwezig. Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied kan dan ook worden uitgesloten.

De aanwezige watergangen en de bosschage, behorende bij boerderij Akkemaheerd, wordt mogelijk gebruikt als foerageergebied en/of vliegroute voor de in de omgeving van het plangebied voorkomende vleermuissoorten.

Effectbeoordeling

Aangezien de werkzaamheden in de daglichtperiode worden uitgevoerd verliest de omgeving van het plangebied zijn potentiële functie als foerageergebied niet. Door de werkzaamheden overdag uit te voeren, vindt verstoring van overvliegende en foeragerende vleermuizen niet plaats.

Advies

Indien het werkterrein verlicht wordt dient dit kleinschalig en tijdelijk te zijn. Wanneer verlichting op het werkterrein gebruikt wordt, dient deze verlichting vleermuisvriendelijk te zijn of dusdanig te worden ingezet dat zijdelingse lichtverstrooiing wordt voorkomen.

4.7. VOGELS

Onder de soortgroep vogels vallen alle inheemse vogelsoorten. In de bescherming van vogels wordt onderscheid gemaakt in zogenaamde algemene soorten (nesten alleen beschermd tijdens het gebruik ervan) en soorten met jaarrond beschermde nesten.

Bureaustudie

Binnen een straal van vijf kilometer zijn waarnemingen bekend van verschillende jaarrond beschermde broedvogels (NDFF, 2023). Dit betreft onder andere de buizerd, boomvalk, wespendif, sperwer, havik, huismus, gierzwaluw, ransuil, steenuil en kerkuil. Daarnaast zijn tal van algemeen voorkomende broedvogels in deze omgeving bekend als broedvogel.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is ter plaatse van de bosschage, behorende bij boerderij Akkemaheerd, een opvliegende buizerd waargenomen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten waargenomen. Mogelijk gebruikt de buizerd de bosschage als uitkijkpunt.

Binnen het plangebied zijn geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Gezien het ontbreken van bomen en gebouwen kunnen nestlocaties van jaarrond beschermde broedvogels worden uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied individuen van de wilde eend en rietgors waargenomen. Het plangebied en de omgeving biedt in de vorm van hoge vegetatie met aangrenzend een watergang potentiële nestmogelijkheden voor algemene broedvogels.

Het plangebied en de omgeving van de voorgenomen werkzaamheden dienen als foerageergebied voor diverse algemene en jaarrond beschermde soorten broedvogels (zoals merel, buizerd en rietgors).

Effectbeoordeling

Het plangebied kan onderdeel uitmaken van het foerageergebied van soorten zoals de buizerd. Echter betreft het slechts een klein oppervlak en vindt na uitvoering van de werkzaamheden geen verandering van de functie van het gebied plaats. Overtredingen van verbodsartikelen binnen de Wet natuurbescherming zijn dan ook niet aan de orde.

Van overtreding van verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van algemene broedvogels kan wel sprake zijn in het geval de werkzaamheden plaatsvinden binnen het broedseizoen. Het gaat hierbij specifiek om de werkzaamheden binnen het plangebied en diens invloedssfeer.

Advies

Door de opstart van de werkzaamheden buiten de broedperiode van algemene broedvogels uit te voeren, worden overtredingen van verbodsartikelen binnen de Wet natuurbescherming voorkomen. De broedperiode loopt globaal van half maart tot en met half augustus.

Indien de werkzaamheden in de broedperiode plaatsvinden, dient alvorens een ecologische vrijgave te worden verkregen.

4.8. ZORGPLICHT

Voor alle soorten, wel of geen vrijstelling, geldt dat voldaan moet worden aan de algehele zorgplicht. De zorgplicht geldt voor alle werkzaamheden. Ten aanzien van de algemene zoogdieren, ongewervelden en amfibieën dienen de volgende algemene richtlijnen te worden opgevolgd in het veld:

- Indien individuen van dieren worden aangetroffen, dienen deze de gelegenheid te krijgen om te kunnen vluchten.
- Aanbevolen wordt om minder mobiele dieren, zoals egel en gewone pad, te verplaatsen tot buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- De maaiwerkzaamheden worden in één richting uitgevoerd. Hierbij wordt, indien aanwezig, richting een vluchtweg gewerkt zodat mobiele soorten kunnen ontsnappen en zelf voor de werkzaamheden kunnen uitwijken.
- Om schade zo veel mogelijk te beperken wordt aanbevolen zoveel mogelijk gebruik te maken van dezelfde aan- en afvoerroutes.
- Voor de aanleg van het werkterrein dient rekening te worden gehouden met het toe te passen materiaal. Er dienen geen ruimtes aanwezig te zijn onder de rijplaten. Deze ruimtes kunnen namelijk worden gebruikt als schuilplek voor zoogdieren en amfibieën. Indien er toch ruimten ontstaan onder de rijplaten dan dienen deze te worden gedicht met grond.
- Verstoring van in de nacht foeragerende dieren wordt voorkomen door de werkzaamheden overdag uit te voeren.

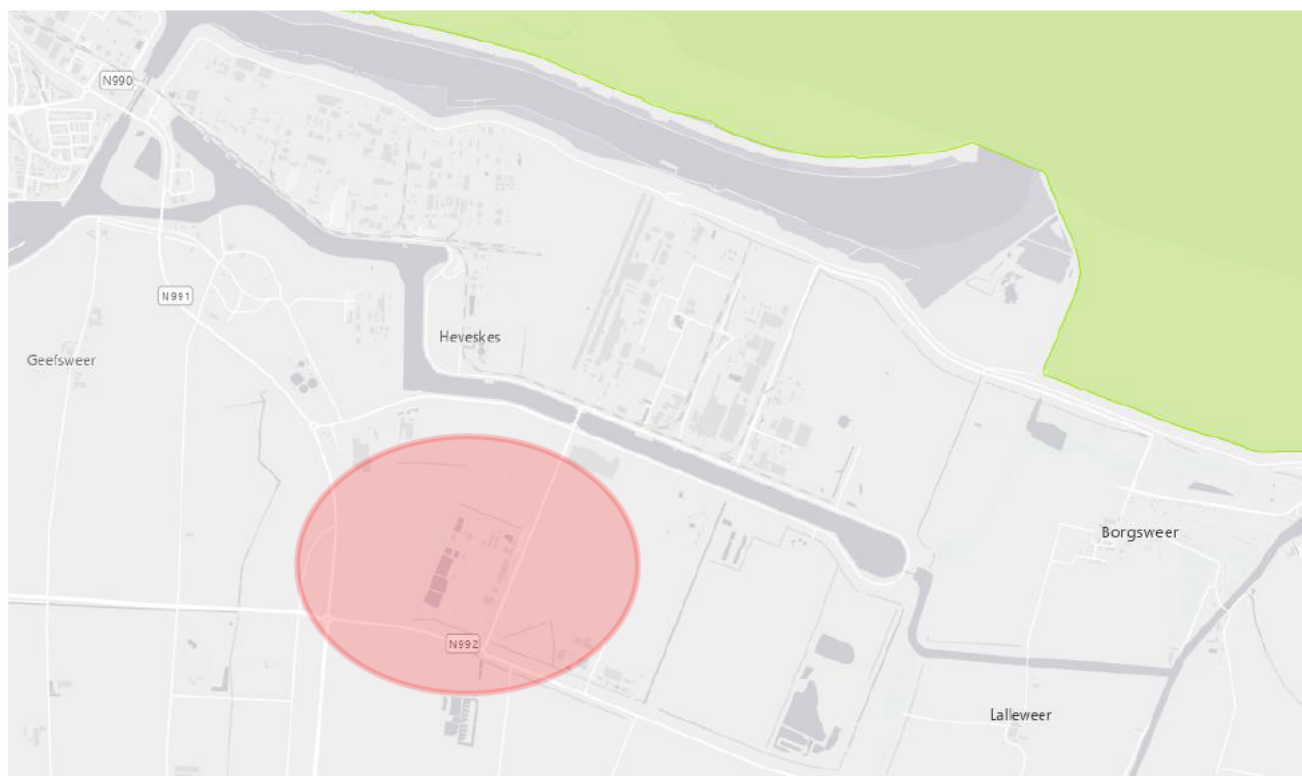
5 BESCHERMDE GEBIEDEN

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een beschermd Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde beschermde Natura 2000-gebied ligt op minimaal 2,0 kilometer ten noorden van het plangebied (zie figuur 5.1). Het gaat hier om het Natura 2000-gebied 'Waddenzeegebied'. Gezien de aard van de ingreep en de afstand ten opzichte van het Natura 2000-gebied, worden externe effecten zoals trillingen, verstoring door geluid en mechanische effecten niet verwacht.

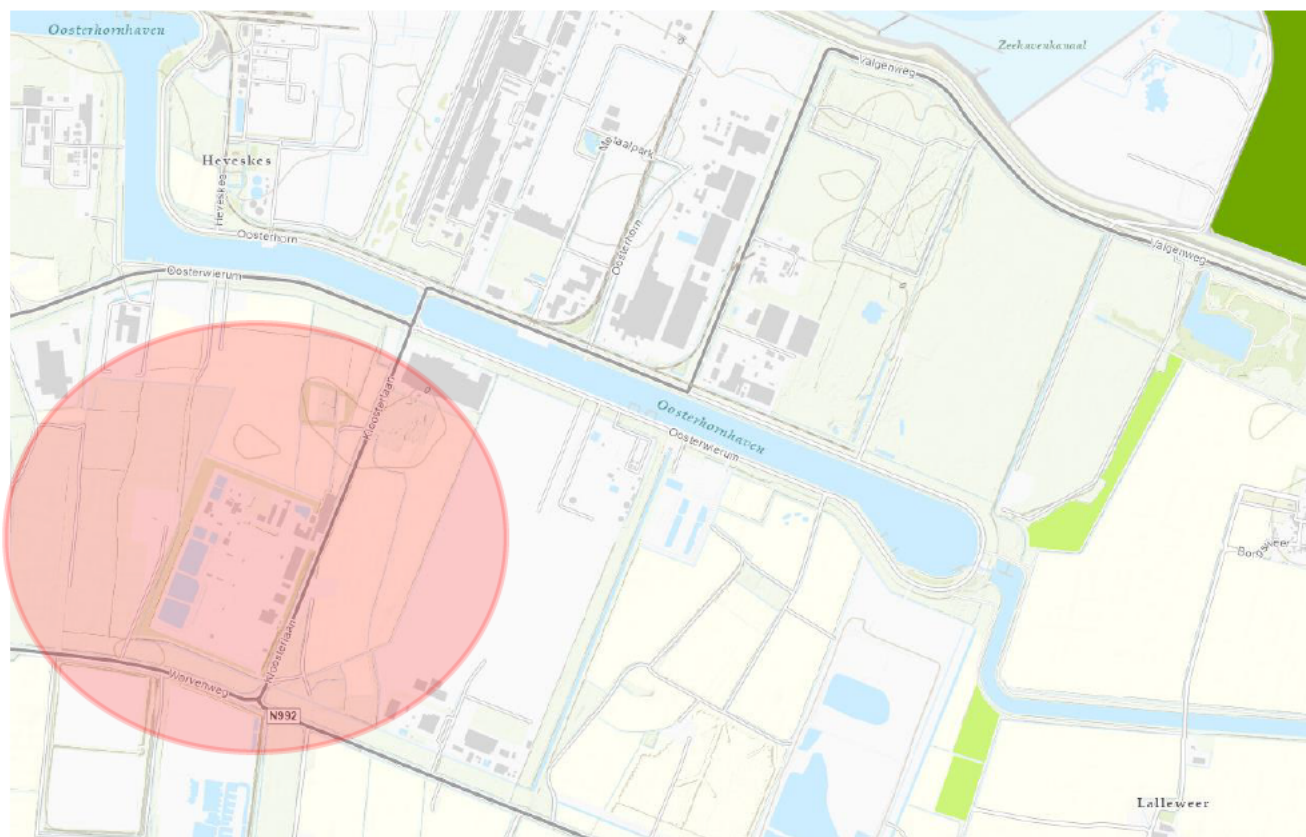
Tijdens de aanlegfase wordt geen verhoogde waarde van stikstof in de lucht verwacht. Echter kan dit niet met zekerheid worden vastgesteld. Extra uitstoot als gevolg van de werkzaamheden kan een negatief effect hebben op de omliggende Natura 2000-gebieden. Zowel tijdelijke als permanente toename van stikstofdepositie is niet toegestaan. Om na te gaan of de werkzaamheden zorgen voor een verhoogde stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden wordt aanbevolen een AERIUS-berekening te laten uitvoeren.

Het plangebied is geen onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op 1,6 kilometer ten westen van het plangebied (zie figuur 5.2). Voor dit gebied geldt het beheertype 'N16.04 Vochtig bos met productie'. Het voornemen heeft door zijn locatie, aard en omvang geen negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Vanuit het provinciale natuurbeleid is daarom geen bezwaar tegen de voorgenomen ingreep. Een nadere beoordeling ('nee, tenzij'-toetsing) is niet nodig.

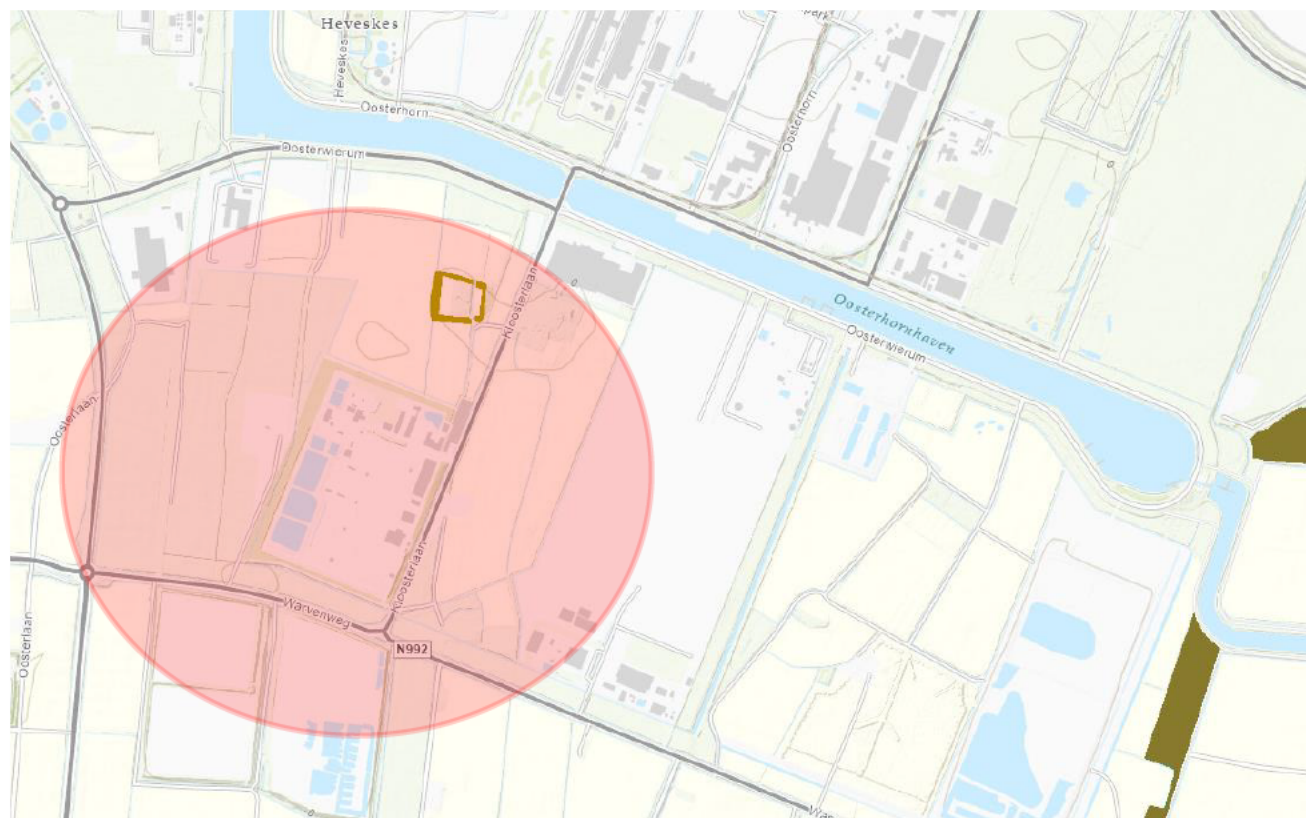
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een weidevogelbeheergebied (akkers of graslanden). Het plangebied maakte wel onderdeel uit van het beheertype A15 'dooradering'. Binnen het plangebied zijn geen beheertypes aangewezen. Voor de bosschage rondom boerderij Akkemaheerd geldt het beheertype 'L01.16 Bossingel voor lijnvormige elementen (bossingels)' (zie figuur 5.3).

Figuur 5.1: Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van beschermd Natura-2000 gebied (groene arcering) (bron: www.natura2000.nl/gebieden).

Figuur 5.2: Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het Natuur Netwerk Nederland (groene arcering) (bron: geoportaal.provinciegroningen.nl).

Figuur 5.3: Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het beheertype 'L01.16' (bruine arcering binnen rode cirkel) (bron: geoportaal.provinciegroningen.nl).

6 CONCLUSIES

Op grond van de uitgevoerde natuurtoets kan het volgende worden geconcludeerd:

Vaatplanten

- Aanvullende maatregelen ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn niet aan de orde.
- Binnen het plangebied zijn groeiplaatsen aanwezig van de reuzenberenklauw. De te nemen maatregelen betreffen het markeren van de groeiplaatsen, dagelijks schoonmaken van materiaal, afdekken van de afgegraven grond en de groeiplaatsen behouden bij de snoeiwerkzaamheden. Zo wordt verspreiding van de soort door de werkzaamheden voorkomen.

Amfibieën en reptielen

- Aanvullende maatregelen ten aanzien van beschermde amfibieën en reptielen zijn niet aan de orde.
- Het plangebied is geschikt voor algemene amfibieën. Voor deze soorten geldt te allen tijde de zorgplicht.

Ongewervelden

- Aanvullende maatregelen ten aanzien van beschermde ongewervelden zijn niet aan de orde.
- Het plangebied is geschikt voor algemene ongewervelden. Voor deze soorten geldt te allen tijde de zorgplicht.

Vissen

- Aanvullende maatregelen ten aanzien van beschermde vissen zijn niet aan de orde.

Zoogdieren

- Aangezien de werkzaamheden tijdelijk van aard zijn kunnen de soorten zoals bunzing, hermelijn, steenmarter en haas de omgeving van het plangebied blijven gebruiken als onderdeel van hun foerageergebied.
- Op basis van de terreinkenmerken is er binnen en direct rondom het plangebied geschikt leefgebied aanwezig voor de haas. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de haas kan op de volgende wijze worden voorkomen:
 - 1) Bij voorkeur uitvoeren van de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode januari-oktober. Buiten deze periode zijn er geen kwetsbare jonge hazen aanwezig en hebben de aanwezige (volwassen) hazen de mogelijkheid te vluchten.
 - 2) Voorafgaand aan de werkzaamheden dient de aanwezige vegetatie te worden verwijderd. Om risico's voor de uitvoering te voorkomen wordt aanbevolen de vegetatie, voorafgaand aan de kwetsbare periode, te verwijderen. Door de vegetatie kort te houden wordt het werkterrein ongeschikt als verblijf- en nestplaats. Voorafgaand aan de maai- en snoeiwerkzaamheden dient een ecologische vrijgave te worden verkregen.
- Het plangebied is geschikt voor algemene zoogdieren. Voor deze soorten geldt te allen tijde wel de zorgplicht.

Vleermuizen

- Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aanwezig van vleermuizen.
- Door de werkzaamheden overdag uit te voeren, vindt verstoring van overvliegende en foeragerende vleermuizen niet plaats. Indien het werkterrein verlicht wordt dient dit kleinschalig en tijdelijk te zijn. Wanneer verlichting op het werkterrein gebruikt wordt, dient deze verlichting vleermuisvriendelijk te zijn of dusdanig te worden ingezet dat zijdelingse lichtverstrooiing wordt voorkomen.

Broedvogels

- Binnen het plangebied zijn geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig. Wel kan het plangebied fungeren als nestlocatie voor algemene broedvogels (zoals wilde eend of rietgors).
- De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met half augustus.
- Indien de werkzaamheden in de broedperiode plaatsvinden dan dient eerst een ecologische vrijgave te worden verkregen.

Zorgplicht

Voor alle soorten, wel of geen vrijstelling, geldt dat voldaan moet worden aan de algehele zorgplicht. De zorgplicht geldt voor alle werkzaamheden. Ten aanzien van de algemene zoogdieren, ongewervelden en amfibieën dienen de volgende algemene richtlijnen te worden opgevolgd in het veld:

- Indien individuen van dieren worden aangetroffen, dienen deze de gelegenheid te krijgen om te kunnen vluchten.

- Aanbevolen wordt om minder mobiele dieren, zoals egel en gewone pad, te verplaatsen tot buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- De maaiwerkzaamheden worden in één richting uitgevoerd. Hierbij wordt, indien aanwezig, richting een vluchtweg gewerkt zodat mobiele soorten kunnen ontsnappen en zelf voor de werkzaamheden kunnen uitwijken.
- Om schade zo veel mogelijk te beperken wordt aanbevolen zoveel mogelijk gebruik te maken van dezelfde aan- en afvoerroutes.
- Voor de aanleg van het werkterrein dient rekening te worden gehouden met het toe te passen materiaal. Er dienen geen ruimtes aanwezig te zijn onder de rijplaten. Deze ruimtes kunnen namelijk worden gebruikt als schuilplek voor zoogdieren en amfibieën. Indien er toch ruimten ontstaan onder de rijplaten dan dienen deze te worden gedicht met grond.
- Verstoring van in de nacht foeragerende dieren wordt voorkomen door de werkzaamheden overdag uit te voeren.

Beschermde gebieden

- Gezien de aard van de ingreep en de afstand ten opzichte van de Natura 2000-gebieden, worden externe effecten zoals trillingen, verstoring door geluid en mechanische effecten niet verwacht.
- Om na te gaan of de werkzaamheden zorgen voor een verhoogde stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied wordt aanbevolen een AERIUS-berekening te laten uitvoeren.
- Er is geen sprake van een effect op NNN-gebieden.
- Er is geen sprake van een effect op weidevogelgebieden.

Op basis van het verrichte onderzoek is geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Met het treffen van de benoemde maatregelen is geen ontheffing nodig in het kader van de Wnb.

Geldigheid onderzoekgegevens

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijn: *“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn”*.

7 SAMENVATTING

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde diersoorten en/of mogelijk negatieve effecten zijn op het Natura-2000 gebied, NNN-gebied, weidevogelgebieden of houtopstanden. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend veldbezoek kunnen de volgende conclusies met betrekking tot beschermde natuurwaarden worden getrokken:

SOORTGROEP/ GEBIED	(NEGATIEVE) EFFECTEN VAN DE WERKZAAMHEDEN	ADVIES	ONTHEFFING NOODZAKELIJK?	
Planten	Geen	Geen	Nee	
Amfibieën	Verstoring-/doden algemene soorten	Zorgplicht	Nee	
Reptielen	Geen	Geen	Nee	
Ongewervelden	Verstoring-/doden algemene soorten	Zorgplicht	Nee	
Vissen	Geen	Geen	Nee	
Grondgebonden zoogdieren (algemene soorten)	Verstoring-/doden algemene soorten	Zorgplicht	Nee	
Beschermde grondgebonden zoogdieren (haas)	Verstoren/doden individueen, vernietigen verblijf- en/of nestplaatsen	Bij voorkeur uitvoeren van de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode januari-oktober. Buiten deze periode zijn er geen kwetsbare jonge hazen aanwezig en hebben de aanwezige (volwassen) hazen de mogelijkheid te vluchten. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient de aanwezige vegetatie te worden verwijderd. Om risico's voor de uitvoering te voorkomen wordt aanbevolen de vegetatie voorafgaand aan de kwetsbare periode te verwijderen. Door de vegetatie kort te houden wordt het werkterrein ongeschikt als verblijf- en nestplaats. Voorafgaand aan de maai- en snoeiwerkzaam- heden dient een ecologische vrijgave te worden verkregen.	Nee	
Vleermuizen	Verstoring foerageer- gebied en/of vliegroute	Zodra werkzaamheden na zonsondergang uitgevoerd worden en/of opslag verlicht wordt, dient te worden gewerkt met vleermuis- vriendelijke verlichting of dient zijdelings lichtverstrooiing te worden voorkomen.	Nee	
Vogels (algemeen)	Mogelijke verstoring van broedgevallen	Werkzaamheden uitvoeren voor broedseizoen of broedvogelcheck laten uitvoeren.	Nee, niet mogelijk	
Vogels (jaarrond)	Geen	Geen	Nee	
Natura 2000-gebieden	Mogelijk verhoogde stikstofdepositie	AERIUS-berekening uitvoeren.	Mogelijk	
NNN-gebieden	Geen	Geen	Nee	
Weidevogelgebieden	Geen	Geen	Nee	

- Geen vervolgonderzoek/ acties noodzakelijk voor de geplande werkzaamheden.
- De geplande werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd mits het gegeven advies wordt opgevolgd.
- Vervolgonderzoek: er is onvoldoende inzicht verkregen om de effecten van de werkzaamheden te bepalen.
- Ontheffing is noodzakelijk. De werkzaamheden zullen leiden tot een negatief effect.

OVERZICHT BIJLAGE(N)

Bijlage 1

- Literatuur

Bijlage 2

- Wetgeving en beleid

Bijlage 3

- Ligging plangebied

BIJLAGE

1

LITERATUUR

LITERATUUR

NDFF, 2023. Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de NDFF, NDFF – www.ndff-ecogrid.nl

Provincie Groningen, 2016, Verordening van de Provinciale staten op 14 december 2016, kenmerk voorstel 652914.

Internet Bronnen:

www.natura2000.nl/gebieden

www.pdok.nl/viewer/

www.overheid.nl

www.rijkswaterstaat.nl

www.groningen.maps.arcgis.com

www.geoportaal.provinciegroningen.nl

www.lokaleregelgeving.overheid.nl

BIJLAGE

2

WETGEVING EN BELEID

WETGEVING EN BELEID

De Wnb voorziet in de bescherming van Natura 2000-gebieden, planten- en diersoorten. De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11; zie box 1).

Box 1: Zorgplicht.

Een belangrijk overkoepelend instrument is de zorgplicht (artikel 1.11), waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor alle in het wild levende dieren en planten:

- Dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel;
- de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of;
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Het nalaten van de zorgplicht (voor alle in het wild levende dieren) is een overtreding van de Wnb en kan gevolgen hebben.

Soortenbescherming

In de Wnb onderdeel soortenbescherming zijn, op basis van internationale afspraken, drie beschermingsregimes opgesteld voor strikt beschermde soorten (tabel 1).

Tabel 1: Op hoofdlijn verboden per beschermingsregime.

SOORTEN	ARTIKEL	VERBODEN
VOGELRICHTLIJN-SOORTEN	3.1	Lid 1. Opzettelijk doden/vangen
		Lid 2. Opzettelijk vernielen, wegnemen of beschadigen van nesten/eieren
		Lid 3. Eieren rapen/onder zich hebben
		Lid 4 en 5. Opzettelijk verstoren (indien van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding)
HABITATRICHTLIJN-SOORTEN, SOORTEN UIT BIJLAGE I EN II VAN DE BERN CONVENTIE EN BIJLAGE I VAN DE BONN CONVENTIE	3.5	Lid 1. Opzettelijk doden/vangen
		Lid 2. Opzettelijk verstoren
		Lid 3. Eieren te rapen of vernielen
		Lid 4. Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen
		Lid 5. Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten
ANDERE BESCHERMDE SOORTEN	3.10	Lid 1 a. Opzettelijk doden/vangen van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden (vernoemd in onderdeel A)
		Lid 1 b. Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen van soorten (als bedoeld in onderdeel A)
		Lid 1 c. Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten (als bedoeld in onderdeel B)

Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening.

Gebiedsbescherming

Het Wnb onderdeel 'Gebieden' voorziet in de bescherming van natuurgebieden van Europees belang welke behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen.

Naast de wettelijke bescherming van de Natura 2000-gebieden heeft Nederland de bescherming van andere gebieden planologische vastgelegd. Onder de planologische bescherming vallen onder andere weidevogelgebieden en het Natuur Netwerk Nederland (hierna NNN). De bescherming van het NNN vindt plaats door toetsing van de bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen aan het NNN-beleid.

Houtopstanden

Het doel van in de Wnb opgenomen de regels ten aanzien van houtopstanden is de instandhouding van het bosareaal. De kern wordt gevormd door een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze regels vloeien als zodanig niet onmiddellijk voort uit internationale verplichtingen, maar is van wezenlijk belang in het licht van nationale én internationale natuur-, landschaps- en milieudoelstellingen.

Onder houtopstand wordt verstaan: een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte grond beslaat van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen (Rijkswaterstaat, 2021).

De regels met betrekking tot houtopstanden zijn van toepassing op alle bossen en houtopstanden buiten de 'bebouwde kom' groter dan 1.000 m² en rijbeplantingen van meer dan 20 bomen. De wet verplicht om de grond waarop het bos heeft gestaan binnen 3 jaar opnieuw in te planten met bomen. Indien mogelijk is herplanting door natuurlijke verjonging ook toegestaan. Waar natuurlijke verjonging niet mogelijk of te verwachten is, bijvoorbeeld bij lintbeplantingen minder dan 30 meter breed, moet geplant worden met boomsoorten die aansluiten bij de groeiplaats. De begrenzing 'bebouwde kom' wordt door de gemeente vastgesteld, maar hoeft niet samen te vallen met de bebouwde kom in het kader van de wegenverkeerswet. In geval een boom/bomen of andere houtopstanden binnen de bebouwde kom worden gekapt, dan kan een gemeentelijke (omgevings-)vergunning nodig zijn. Dit zal specifiek bij de betreffende gemeente moeten worden nagegaan. Struikbeplantingen groter dan 1.000 m² vallen onder de wet, met uitzondering van éénrijige geschoren meidoornheggen die als zodanig zijn aangelegd en worden beheerd. Spontane bosopslag langs sloten, op natuurterreinen en braakliggende terreinen valt onder de Boswet, zodra sprake is van een bedekkingspercentage van 60% en een opslag van vijf jaar of ouder. De Boswet is niet van toepassing op: erven en tuinen, windschermen van bomen langs boomgaarden, éénrijige beplanting van populier of wilg op of langs landbouwgronden, Italiaanse populier, linde, paardenkastanje en treurwilg, vruchtbomen, kerstsparren en kweekgoed.

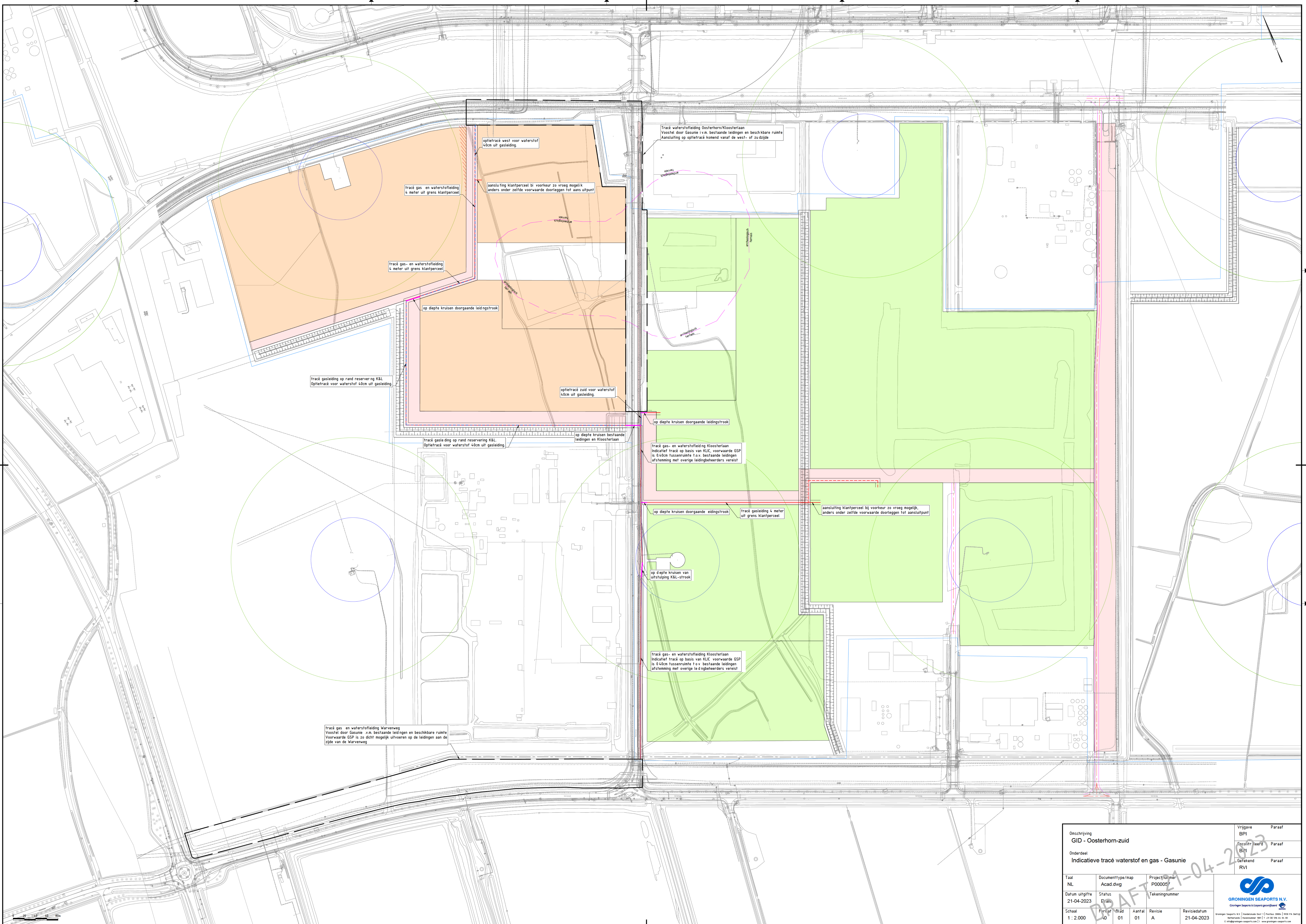
Ook bevat de Wnb een basis om regels te stellen ter uitvoering van Europese regels die beogen te verzekeren dat in internationaal verband verhandeld hout en verhandelde houtproducten duurzaam zijn.

BIJLAGE

3

LIGGING PLANGEBIED

Omschrijving GID - Oosterhorn-zuid		Vrijgave BPI		Paraaf	
Onderdeel		Bevrijd		Paraaf	
Indicatieve tracé waterstof en gas - Gasunie		Bijz		Paraaf	
		Getekend		Paraaf	
		RVI			
Taal NL	Documenttype/map Acad.dwg	Projectnummer P00005			
Datum uitgifte 21-04-2023	Status Bijz	Tekeningnummer			
Schaal 1 : 2.000	Formaat A0	Blad 01	Aantal 01	Revisie A	Revisiedatum 21-04-2023

GRONINGEN SEAPORTS N.V.
Groningen Seaports is a public-private partnership between the city of Groningen and the province of Groningen.

© Groningen Seaports. Alle rechten voorbehouden.